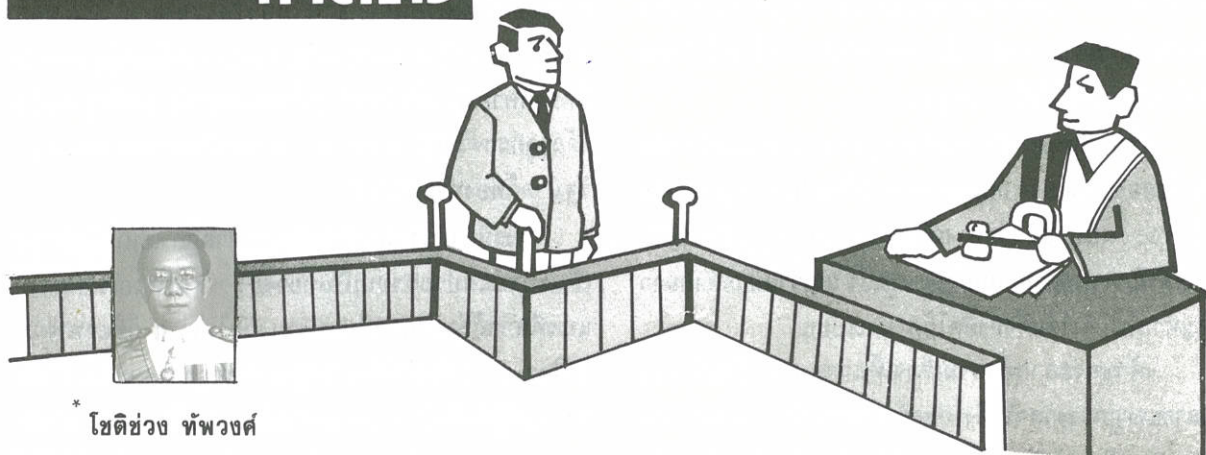

สลากหาย รับรางวัลได้จริงหรือ

* โชติช่วง ท้าววงศ์

พวกเราคงนึกภาพกันไม่ออกว่า คนที่ถูกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาลรางวัลที่ 1 นั้นจะมีอาการตื่นเต้นตกใจหรือดีใจอย่างไร นอกจากจะเดาเอาเองว่า คงมีอาการช็อกแน่นอนไป...หรือกระโดดโลดเต้นตะโกนบอกญาติมิตรเพื่อนบ้านคนที่เรียกว่ารู้กันทั้งซอย...หรือไม่ก็คงจะนั่งซึมนิ่งเงียบ แล้วร้องไห้ถึงความทุกข์ยากในอดีต หรือ...คงจะ...เฮ้อ...อย่าเดาดีกว่า...เอาเป็นว่าต้องดีใจก็แล้วกัน

ทีนี้ถ้าเป็นรางวัลอื่นล่ะ...ก็คงดีใจมาน้อยกันไปตามลำดับรางวัลและฐานะของผู้ถูกรางวัลนั้นแหละ

อย่างไรก็ตาม...ปัญหาของผู้ถูกรางวัลก็มีอยู่ ซึ่งคงไม่ใช่ปัญหาว่าจะใช้เงินอย่างไร แต่เป็นปัญหาที่มีอยู่เหมือนกันก็คือ...

จะรับเงินรางวัลได้ที่ไหน หรือจะรับกันอย่างไร

จะรับที่ไหน ก็คงพอสืบเสาะกันได้ แต่จะรับอย่างไร นั้นซิ น่าคิด และ บางกรณีถึงกับต้องฟ้องร้องกัน...

ถ้าเราพลิกดูด้านหลังของสลากกินแบ่งรัฐบาลก็จะ

พบข้อความที่ทางสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลตั้งเป็นเงื่อนไขในการรับเงินรางวัลไว้อย่างหนึ่งก็คือ

“เงินรางวัลจะจ่ายแก่ผู้ถือสลากฉบับที่ถูกรางวัลนำมาขอรับ”

จากเงื่อนไขนี้ ชาวบ้านทั่วไปก็คงต้องแปลว่า ถ้าไม่มีสลากไปเป็นหลักฐานแสดง ทางสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลก็จะไม่จ่ายเงินรางวัลให้

ซึ่งก็เป็นความจริง แต่ก็มีข้อยกเว้นอยู่ว่า ถ้ามีหลักฐานพิสูจน์ให้เชื่อได้ว่าถูกรางวัลจริง แม้ไม่มีสลากไปเป็นหลักฐาน ก็มีสิทธิ์รับเงินรางวัลได้เหมือนกัน

อาจมีผู้สงสัยว่า ก็รู้ว่าถูกรางวัลแล้ว ทำไมถึงปล่อยให้สลากหายไม่มีไปรับรางวัลได้อย่างไร และไม่น่าจะมีกรณีเช่นนี้เลย ก็ต้องบอกว่ามีเรื่องจริงเกิดขึ้นแล้ว และจะขอยกตัวอย่างสัก 3 เรื่อง

เรื่องแรก ชื่อสลากกินแบ่งไต้หวันฉบับหนึ่งแล้ว ก็ฉีกสลากส่วนล่างให้ภรรยาเก็บไว้ ส่วนบนสามใบเก็บไว้เอง ครั้นถึง

กำหนดออกรางวัล ตัวสามมีตรวจผลการออกสลาก ปรากฏว่าถูกรางวัลที่ 2 แต่สลากส่วนล่างที่ให้ภรรยาเก็บไว้หายไป จึงไปแจ้งความไว้และแจ้งประธานกรรมการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลให้ทราบด้วย

เรื่องที่สอง ซื้อสลากกินแบ่งไว้ และปรากฏว่าถูกรางวัลที่ 3 แต่ไม่สามารถนำเอาสลากที่ถูกรางวัลไปขอรับเงินได้ เพราะบุตรสาวได้เอาสลากไปเผาไฟโดยเข้าใจผิด จึงไปแจ้งความไว้เป็นหลักฐาน

เรื่องที่สาม เจ้าของเรื่องอยู่ต่างจังหวัดและมีอาชีพรับซื้อสลากกินแบ่งจากผู้ถูกรางวัล ได้รับซื้อสลากถูกรางวัลไว้ 135 ฉบับ แล้วส่งทางพัสดุไปรษณีย์มาเพื่อรับรางวัลจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลปรากฏว่าสลากดังกล่าวสูญหายไป จึงได้แจ้งอายัดไว้ตามระเบียบ

เจ้าของสลากทั้งสามเรื่องเห็นว่าตนเองเป็นเจ้าของสลากและถูกรางวัลจริงจึงไปขอรับเงินรางวัล แต่ทางสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่จ่ายให้ อ้างว่าได้ระบุเงื่อนไขในการรับเงินรางวัลไว้แล้วว่า เงินรางวัลจะจ่ายให้แก่ผู้ถือสลากฉบับที่ถูกรางวัลมาขอรับเท่านั้น เมื่อไม่มีสลากจึงไม่มี

สิทธิได้รับเงินรางวัล เจ้าของสลากจึงยื่นฟ้องขอให้ศาลพิพากษาให้ใช้เงินรางวัลและสู้คดีกันจนถึงศาลฎีกา ศาลฎีกาก็ตัดสินให้เจ้าของสลากชนะ โดยวินิจฉัยว่า

“เงื่อนไขหลังสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ว่า เงินรางวัลจะจ่ายให้แก่ผู้ถือสลากฉบับที่ถูกรางวัลนำมาขอรับนั้น เป็นเพียงข้อกำหนดให้มีหลักฐานในการที่จะจ่ายเงินให้แก่ผู้ถูกรางวัล ไม่ใช่ข้อกำหนดที่จะไม่จ่ายเงินรางวัลแก่ผู้ถูกรางวัลที่สลากหายไป เมื่อโจทก์ (เจ้าของสลาก) มีหลักฐานเชื่อได้ว่าถูกรางวัลแต่สลากหาย ทางสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลก็ต้องจ่ายเงินให้”

จะเห็นได้ว่า แนววินิจฉัยของศาลฎีกาเช่นนี้ ให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชนเป็นอย่างยิ่ง และพวกเราก็คงได้แนวคิดที่ว่าถ้าถูกลูกสลากกินแบ่งรางวัลใหญ่ ๆ ก็ต้องหาทางให้ใคร ๆ เขารับรู้ไว้เป็นหลักฐานว่าเราถูกจริง แต่คงไม่ต้องถึงกับให้รู้กันทั้งตำบลเพราะมีฉะนั้นอาจมีผู้ไม่หวังดี แต่หวังเงินมาขอส่วนแบ่งจากเราโดยเราไม่ประสงค์จะให้ก็ได้ ...□■

หมายเหตุ : คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 464/2515, 3409/2529 และ 3697/2529